

Makale Gönderim Tarihi: 13.06.2018

Makale Kabul Tarihi: 16.10.2018

Araştırma Makalesi

**Çizgi Filmlerin Türk Kültürüne Ait Özellikler Açısından İncelenmesi:
“Pepee Örneği”**Raziye PEKŞEN AKÇA¹Gülen BARAN²**Özet**

Bu çalışmada, çizgi filmlerin bir kültür aktarım aracı olarak nasıl kullanıldığı konusu ele alınarak Türk yapımı bir çizgi film olan Pepee üzerinden örneklendirilmeye çalışılacaktır (Türkmen, 2012). Araştırmada, Pepee çizgi filminin 2015-2016 yılında yayınlanan 52 bölümü incelenip, veriler QSR NVIVO 10 programıyla çözümlenmiştir. Sonuç olarak, Pepee çizgi filmindeki kültürel kod; Aile, Dil, Kıyafet, Yemek, Halk Oyunları, İnanç, Müzik ve Milli Hassasiyet şeklinde belirlenmiştir. Bu kapsamda her bölümde ailenin önemine yer verilmiş (52) çocuğun kavramlar öğrenirken, büyürken aileye ihtiyaç duyduğu her bölümde yansıtılmıştır. Türkçe sözcüklere sıklıkla yer verilmiştir (72). Örneğin dilimize İngilizceden geçen scooter yerine ittirgit (4), sürpriz yerine şaşırıtı (6) ifadeleri çizgi filmde kullanılmaktadır. Kıyafetlerde yöresel unsurlara rastlanırken (9), farklı bölgeleri temsil eden folklorik oyunlara da yer verilmiştir (9). Tüm bölümlerde Türk bayrağı kullanılmıştır(54).Türk kültürüne ait farklı özelliklerin çocuklara aktarılması noktasında Pepee çizgi filmi tek başına yeterli olmamakla birlikte, çizgi filmlerden Türk kültürünü aktarım aracı olarak faydalanma amacıyla yapılan sistemli ilk örneklerden biri olduğu söylenebilir (Türkmen, 2012).

Anahtar Kelimeler: Pepee, Çizgi Film, Kültür**Examining Cartoon Movies In Terms of Properties of The Turkish Culture: “Sample of Pepee”****Abstract**

In this study, how cartoon movies are/could be used as a means of cultural transmission will be examined and exemplified on the basis of the case of a Turkish cartoon movie, Pepee (Türkmen, 2012). In the study, the data were collected by examining 52 episodes of the cartoon movie “Pepee” broadcasted in 2015. The acquired data were analyzed via QSR NVIVO 10 computer software in accordance with qualitative data analysis. As a consequence, the cultural codes given in the cartoon movie “Pepee” were determined as Family, Language, Clothes, Food, Folk Dances, Belief, Music, and National Sensitivity. In this context, every episode emphasizes the importance of extended family (52) and a child’s need for family while learning new concepts and growing up. Turkish words are used frequently (72). For example; the cartoon movie uses “ittirgit” instead of “scooter” (4), which is an English word, “şaşırtı” instead of “surprise” (6) derived from English (36). The clothes bear local elements (9) and there are also folk dances that represent different regions (9). Turkish flag is used in all episodes (54). Even though the cartoon movie Pepee is not sufficient alone in transferring different properties of the Turkish culture to children, it may be asserted that it is one of the first systematic examples intended for using cartoon movies as a means of transferring the Turkish culture (Türkmen, 2012).

Keywords: Pepee, Cartoon Movie, Culture

¹ Öğr. Gör. Kayseri Üniversitesi Develi Hüseyin Şahin MYO Çocuk Gelişim Programı,
rpeksen@erciyes.edu.tr

² Prof. Dr. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
glnbaran@gmail.com

Giriş

Çocuklar gelişim sürecinde pek çok şeyi model alarak öğrenmekte, kültürlenme sürecinde çocuklara model olan anne-baba, arkadaş ve öğretmenlerin yanı sıra zamanının büyük bir bölümünü kaplayan çizgi filmlerde yer alan karakterler de çocuğun yaşamında etkin bir rol üstlenerek kimi zaman diğer modellerden daha fazla çocuğu etkilemektedir (Yorulmaz, 2013). Bu karakterlerin çocukların davranışlarını, ahlaki yapılarını ve hayal dünyaları üzerinde birtakım değişimler yaratabilen unsurlar olduğu görülmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında çizgi filmlerin çocuğun yaşamındaki biçimlendirici etkisi dikkat çekicidir. Uzun süre ekran karşısında olan çocuklar eğlenirken bir taraftan da doğru içerikler taşıyan yayımlar sayesinde eğitilmektedir. Çoğu çizgi film yapımcısının çizgi filmlerin sözü edilen işlevine kayıtsız kalmadığı görülmekte çizgi filmler hedef kitle yaş aralığı, yayının türü ve içerik özelliklerine göre de sınıflanarak günden güne çocuklar için cazibesini artırmaktadır. Konuyla ilgili yapılan bazı çalışmalarda çocukların büyük bir çoğunluğunun gününü çizgi film izleyerek geçirdiğine dikkat çekmektedir (Muratoğlu, 2009; Kamacıoğlu, 2017). Gerek yerel gerekse ulusal yayın yapan kanallarda hafta içi ve hafta sonu çocukların televizyon karşısında kalma olasılığının yüksek olduğu saatlerde çizgi filmler yayınlanmaktadır. Ayrıca yayın kuşağını çizgi filmler üzerinden sürdüren kanallar da mevcuttur (TRT Çocuk, Yumurcak TV, Minika go vb.). Bu kanalların temel işlevi hedef kitle olan çocukların eğlenirken kendilerine model olabilecek karakterler sayesinde doğruyu görmelerini sağlaması yatmaktadır. Ancak kimi zaman yayın içeriklerinde yapılan yanlış uygulamalar ve bazı hususlara uyulmadığı takdirde bu olumlu etkiler olumsuzla da dönüşebilmekte ve çocuğu istenmeyen bir şekilde de etkileyebilmektedir.

Günümüzde çizgi filmler geçmişten gelen anlatıları günümüze taşıyan önemli görsel unsurlardan biri olarak da karşımıza çıkmaktadır. Uzun süre ekran karşısında vakit geçiren çocuklar için bu görsel unsurlar iyi bir kültürel aktarım aracıdır. Başka bir ifade ile gerek farklı kültürlerin özelliklerini bünyesinde taşıması gerek kültürler arası aktarım sağlaması açısından bir köprü görevi üstlenen çizgi filmleri izleyen çocuğun o millette ait kültürü tanımasına ve bir ölçüde almasıyla etki alanını genişletmesine neden olmaktadır. Bu nedenle kendi ülkesine ait kültürel değerleri içerisinde barındıran yapıtların bir ülkede var olması gerek o ülke çocukları için gerekse farklı dünya ülkelerindeki çocuklar için bir kültürel aktarım aracı olması yönünde oldukça önemlidir. Bu nedenle bu gerekçeler ışığında ülkemizde son yıllarda birçok çocukla buluşan Pepee çizgi filmi Türk kültürüne ait özellikler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma ve Yöntem

Bu kapsamda; çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analizi yöntemi kullanılarak çocukların yaşamında önemli bir yere sahip olan, yerli üretim Pepee çizgi filmi incelenmiştir. QSR NVİVO 10 programıyla Pepee çizgi filmini analiz edilmiştir. Çizgi filmin her bir bölümü ortalama 11 dakikalık toplam 52 disk halindedir. İnceleme sonucunda içerikler birbirleriyle ilişkilendirilerek bir sonuca varılmıştır.

Çizgi Filmin İçeriği

Çizgi filmde 6 Haziran 2008 yılında yayın hayatına başlamış ve Düşyeri Çizgi Film Stüdyosu yapımıdır. Çizgi filmin senaryosu Ayşe Şule Bilgiç'e, müzikleri Ali Tufan Kıracı'ya aittir (<http://www.dusyeri.com.tr>). Pepee çizgi filmi adını çizgi filminin başkarakteri Pepee' den almaktadır. Bu karakter, başlangıç bölümlerinde konuşma zorluğu çeken, sevimli, arkadaş canlısı, öğrenmeye açık, mutlu, hayat dolu, ailesi ile kuvvetli bir bağına sahip olan dört yaşında bir erkek çocuktur. Çizgi filmde ayrıca Pepee 'ye eşlik eden diğer karakterler şunlardır: Pepee, Pepee'nin annesi, babası, dedesi, nenesi, kız kardeşi Bebe, kuzeni Şıla ve Eke, zürafa Zulu, köpek Köpüş, Maymuş dış ses Şuşu (Kalaycı, 2015) teyzesi, eniştesi, arkadaşları Bibi, Zeze, Dudu, Keke, Mimi, Tutu, öğretmenidir (<http://www.dusyeri.com.tr>). Çizgi film çok mutlu, sevgi dolu, öğrenmeye meraklı, kardeşini çok seven, arkadaşlarına çok değer veren, hayal dünyası oldukça güçlü ve farklı hikâyeler hayal etmekten çok hoşlanan bir çocuk olan Pepee'nin gün içinde başından geçen farklı olayları konu alır. Her bir bölümde farklı konulara yer verilen çizgi filmde, çocuklar için çeşitli değerlere, kavramlara, duygulara yer verilmekle birlikte Türk kültürüne ait unutulmaya yüz tutmuş bazı değerlerde çizgi filmde sözel ve görsel öğelerle de desteklenmektedir (Pekşen-Akça ve Baran, 2017).

Çizgi Film Analizinde Kullanılan Metot

Bir çizgi film analizinde, birçok unsur (ayarlar, perspektifleri, müziklerin uygunluğu, resim kompozisyonu vb.) göz önüne alınarak inceleme yapılabilir. Bu çalışmada, bir çizgi film videonun QSR Nvivo 10 ile analiz edilen videoda çocuklara yönelik Türk kültüründe yer alan unsurlara yer verme, bu unsurların çocuğun gelişimi uygunluğu ve kullanılabilirliği açısından incelenmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda Pepee çizgi filminin aşağıdaki tabloda yer alan bölümleri incelenmiştir.

Sevgili Doktor	27.Pepee'nin Yeşilleri Çoğalıyor
Zuzu'yla Şaşırttı	28.Pepee Mavi Arıyor
Kendi Kendine	29.Her yer Bembeyaz
Ay Ay Ay	30. Pepee'nin Şekilleri
Islak Kuru	31.Yaşasın Oyun Oynamak
Çıt Çıt Çıt Keseriz	32.Bebe'nin Dişi Hastalandı
Şuut ve Basket	33. Toplamacılık Oynuyor
8 Saatlik Sabır Oyunu	34.Bebe Artık Emzik Emmeyecek
Bugün 23 Nisan	35. En Uzundan En Kısaya
Hayde Bre Pehlivan	36. Biraz Hızlı- Biraz Yavaş
Pepee Saçını Kestiriyor	37.Pepeenin Kocaman Ailesi
Şut ve Gol İşte Futbol	38. Günde 3 Kez Yemek Yemeliyiz
Sabır Sabır Ya Sabır	39.Denizde Yüzmek
Asıl Kürekleri	40.Evde Sinema Gecesi
Balerin Dudu	41. Bibi Eke'yi Üzünce
Meyve Şenliği	42. Konuşmak Çok Güzel
Sevgili Balıkçı	43.Önünde Arkasında
Paylaşmak Güzeldir	44. Pepenin Teke Zortlaması
Seni Seviyorum	45. Özledim Seni

Korsan Pepe	46. Pepee'nin Yeni Arkadaşı Zeze
Sevgili Korsan	47. Pepee Okullu Oluyor
Büyüme Güzeldir	48. Sevgili Kaptan
Ekenin Saçları	49. Pepe Yıkanmayı Çok Seviyor
Kalbim Kırıldı	50. Pepee Ağlıyor
Pepee'nin 5 Sürprizi Var	51. Peppenin Yükseklik Korkusu
Pepee ve 6 Kurbağa	52. Bebe Tuvaletini Söylemeyi Öğreniyor

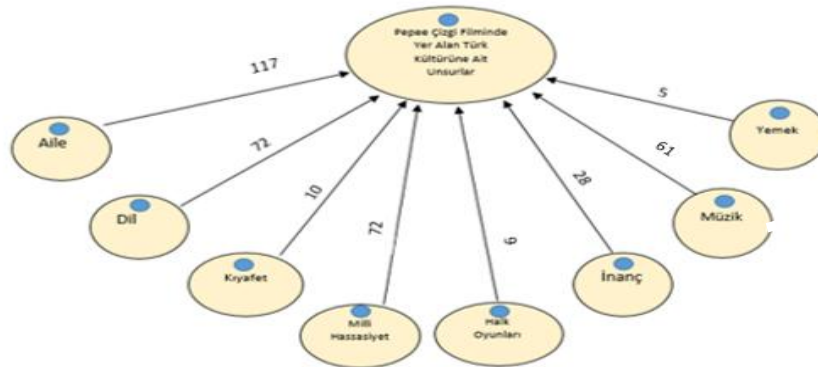
Tablo 1: Pepee Çizgi Filminde İzlenen Bölümler

Çalışmada tüme varımsal bir yol izlenmiştir. 2015-2016 yılında yayınlanan 52 diskten oluşan çizgi filmin parçaları izlenirken Türk kültürüne ait özelliklerin yer aldığı ve konuyla ilgili olabileceği düşünülen parçalar belirlenerek ilk etapta serbest kodlar oluşturulmaktadır. Kodlama öncelikle görüntünün kodlanması şeklindedir, bu kısımlar belirlendikten sonra hangi dakika yer verildiği ya da ne tür kültürel özelliklere değinildiği şeklinde kısa açıklamalar yazılarak belirlenir. Bu belirleme işlemi yapıldıktan sonra toplam 52 diskte yer alan kodların kendi içerisinde hiyerarşik bir form kazandırılarak oluşturulan kodlamalar, araştırma konusu çerçevesinde belirli kavramların etrafında yeniden şekillendirilir. Son olarak kodlanan parçalar, çalışmanın amacı ve konusu çerçevesinde yorumlanmaktadır.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler QSR N-VIVO 10 programı kullanılarak içerik analizine uygun olarak çözümlenmiştir. Bu aşamalar kapsamında veriler kodlanarak sınıflamalar yapılmış ve temalar düzenlenmiştir. Bu işlemlerin ardından bulgular tanımlanarak yorumlanmıştır. Çözümlemelerde içerik analiz tekniği kullanılmıştır.

Bu çerçevede 52 diskten oluşan Pepee çizgi filmlerinin Türk Kültürüne ait özellikler açısından incelenmesine ilişkin çözümlenmeler yapılarak bir kod listesi oluşturulmuş ve bu kod listesi incelenerek sekiz ana tema belirlenmiştir. Bu temalar “*Aile*”, “*Dil*”, “*Kıyafet*”, “*Yemek*”, “*İnanç*”, “*Halk Oyunları*”, “*Müzik*” “*Milli Hassasiyet*”, “şeklinde oluşmuştur. Bu yönergeye ait model aşağıda verilmiştir.

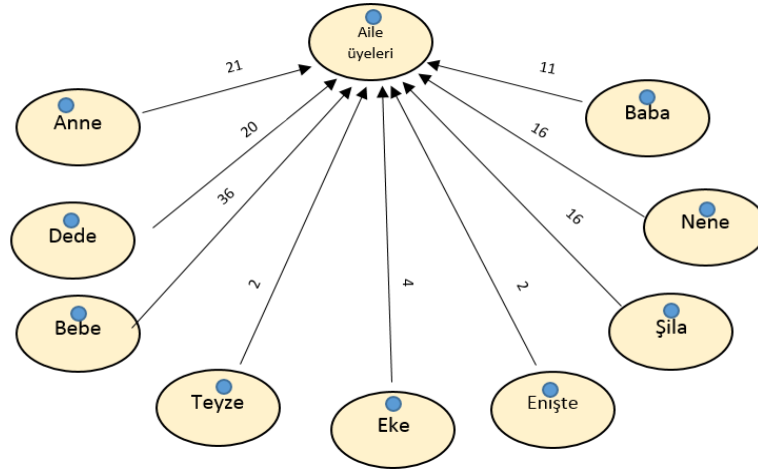
Model 1: Pepee Çizgi Filminde Yer Alan Türk Kültürüne Ait Unsurlar

Pepee çizgi filminde yer alan Türk kültürüne ait unsurlara ilişkin model incelendiğinde; en fazla sırasıyla; Dil (72), Milli Hassasiyet (72), Aile (117), Müzik (61) ve İnanç (28) yer verildiği görülmektedir. Tüm bölümlerde Pepee ve

yakın çevresinde yer alan bireylerin diyaloglarında Türk dilinin kullanımının oldukça yalın ve anlaşılır olduğu, farklı dillerden dilimize geçerek konuşma diline yansıyan ifadelerin bölümlerde kullanılmadığı görülmektedir. Örneğin: Dilimize İngilizceden geçen kökeni Grandmother/Grandfather'dan çevrilen Büyükanne/Büyükbaba yerine Nene/Dede(36) sözcükleri kullanılmaktadır. **“Zuzuyla Şaşırıtı”**, bölümü başta olmak üzere pek çok bölümde **“sürpriz”** yerine **“şaşırtı”**, **“scooter”** yerine **“ittirgit/ittirgeç”** sözcükleri kullanılmıştır. **“Hayde Bre Pehlivan”**, **“Asıl Kürekleri”** ve **“Konuşmak Çok Güzel”** adlı bölümlerde doğrudan Türk dili ve Türk kültürüne ait unsurlara yer verilmiştir. Ayrıca çocuklara kültüre ait tarihi detaylar sıklıkla anlatılmaktadır. Örneğin: **“Asıl Kürekleri”** bölümünde Pepee ve arkadaşları kürek çekme yarışı yapmaktadır. Yarış yapan iki gruptan birisi adının **“Tonguç”** olacağını belirtmesi üzerine Pepee'nin dedesi bu adın aslında ilk Türk kürek sporcumuzun ismi olduğunu belirterek, bu spor hakkında çocuklara genel bilgi vermektedir. Yine **“Hayde Bre Pehlivan”** bölümünde güreşin ata sporumuz olduğu, gerek sağlık için gerekse bu kültürün yaşatılmasının önemine vurgu yapılarak çocuklara bilgi verilmektedir. Aile fertlerinin olduğu bölümlerde sıklıkla dilimizde kullanılan **“Koçum”**, **“Hey maşallah”**, **“Kerata”** gibi ifadelerle Pepee'ye hitap edilmektedir. Bütün bölümlerde Türk bayrağı kullanılarak (54) milli hassasiyet ön plana çıkartılmaktadır (72). Milli hassasiyetler denildiğinde ilk akla gelen, bayrak ve devlet olgusu olsa gerektir. Zira bu iki unsur bağımsızlığın/özgürlüğün ve ulus olmanın sembolüdür. Söz konusu unsurların Pepee'de sıklıkla kullanıldığına rastlamaktayız. Pepee ve ailesi Türk olduklarını pek çok açıdan hissettirirler. Ayrıca **“Bugün 23 Nisan”** bölümünde ise çocukların dedesine **“Neden 23 Nisan'ı Atamız armağan etmiştir”**, **“Özgürlük nedir?”**, **“Çocuk bayramı nedir?”** gibi sorular yönelterek dedesine göre daha genç oldukları için bu Atatürk'e ait daha az şey bildiklerini belirterek **“Atamızın en sevdiği oyun hangisidir ?”** gibi sorular sormakta, yeni şeyler öğrendikçe arkadaşlarıyla birlikte mutlu olmaktadır.

Görsel 1: Pepee Çizgi Filminde Kullanılan Türk Bayrağı Örnekleri
Pepee çizgi filminde yer alan aileye ait model aşağıda verilmiştir.

Model 2: Pepee Çizgi Filminde Yer Verilen Aile Üyeleri

Pepee çizgi filmde yer verilen aile üyelerine ait model incelendiğinde; bütün bölümlerde aile fertlerinden en az birisine (117) yer verilirken; en çok sırası ile Pepee'nin kız kardeşi Bebe (36), Anne (21), Dede (20) Nene (16), Baba (11), kuzeni Şıla (16) ya yer verildiği görülmektedir. Nitekim aile kurumunun Türk toplumunda ayrı bir yeri ve önemi vardır. Türk aile yapısının çoğu batılı ülkelerden farklı olarak evlilik kurumu üzerine inşa edilmiş olması; toplumu ve aile kurumunu sosyal açıdan daha sağlıklı ve güçlü hale getirmiştir (Kuru, 2016). Aile hem onu oluşturan bireylerden etkilenen hem de bireylerini sürekli olarak çeşitli derecelerde etkileyen bir sosyal sistemdir. Bu sistem, bir yandan içinde büyüyen insanın sosyalleşmesini, yetişmesini ve kişiliğini bulmasını sağlarken öte yandan da toplumun yapısını, değerlerini, beklentilerini, kurallarını ve kültürünü yansıtır (Torun, 1995). Kısacası toplumun sosyal ve kültürel temelleri aile içinde beslenir (Sarıkaya, 2004). Buradan yola çıkılarak Pepee çizgi filmde Türk kültüründe aile ve aile bağlarının önemi, çocuğun gelişiminde aile fertlerinin büyük bir öneme sahip olduğu görülmektedir (117).

Görsel 2: Pepee Çizgi Filminde Yer Verilen Aile Üyeleri

İlaveten Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan; iyi, dürüst ve adil insan olma, yardımsever, paylaşımcı, sabırlı, nazik, farklılıklara ve farklı olana saygı duyma, işbirliği yapma, karşılıksız sevmeye vb. değerler “*Sevgili Doktor*”, “*Sevgili Balıkçı*”, “*Seni Seviyorum*”, “*Sevgili Korsan*”, “*Büyüme Güzeldir*”, “*Özledim Seni*”, “*Sevgili Kaptan*”, “*Pepee Yıkanmayı Çok Seviyor*”, “*Paylaşmak Güzeldir*” gibi bölümlerde görsel ve işitsel olarak değerler eğitimi verilmiştir. Pepee ve çizgi filmde yer alan diğer karakterler mutlu olma ve sevmeye gibi kavramlara sıklıkla yer vermektedir. Ayrıca “*Kalbim Kırıldı*”, “*Bibi Eke’yi Üzünce*” “*Pepee Ağlıyor*”, “*Pepe’nin Dişi Hastalandı*” ve “*Pepee’nin Yükseklik Korkusu*” adlı bölümlerde üzülme, kızma ve korkma gibi kavramlara da yer verilmiştir. Bu nedenle değer kazanma süreci çocuklukta başlar. Özellikle küçük yaşlarda kişilik şekillenmesinin temelleri olduğundan, erken çocukluk yıllarının önemi daha da önem kazanmaktadır. Bu açıdan erken çocukluk döneminde kişisel ve sosyal hayatımıza yön veren değerlerin öğrenilmesi açısından Pepee çizgi filminin de önemli bir katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Pepee çizgi filminde yer alan Müzik türlerine ait model aşağıda verilmiştir.

Model 3: Pepee Çizgi Filminde Yer Alan Müzik Türleri

Pepee çizgi filminde yer alan Müzik türlerine ait model incelendiğinde genel olarak çocuk şarkılarına yer verildiği gibi (52), folklorik olarak Türk kültürüne ait şarkılarında zaman zaman bölümlerde verildiği (9) ayrıca bu şarkılara yer verilir iken bu yörelere ait geleneksel kıyafetlerin giyildiği, danslarının da yapıldığı görülmektedir. Aşağıda bu farklı yörelere ait geleneksel kostümlere ilişkin görsellere yer verilmiştir.

Görsel 3: Pepee Çizgi Filminde Yer Verilen Geleneksel Kostümler

Kökeni ve ortaya çıkış tarihi kesin olarak bilinmeyen nazar kavramı çok eskilere dayanan bir inanıştır ve tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmemektedir (Marchese, 2001). Türkçede bakış anlamına gelen nazardan korunmak ve nazarın giderilmesi için geçmişten günümüze nazarlıklar

kullanılmıştır. Eski dönemlerde sade bir formda yapılan nazarlıklar, günümüzde zarafet, süs ve aksesuar amaçlıda kullanılmaktadır (Uygur, 2013). Bu değişim içerisinde nazarlıklar, geçmişten günümüze varlıklarını sürdürmüşlerdir. Son olarak Pepee çizgi filminde Pepee’ de inanç unsuru olarak karşımıza çıkan öğelerin sayısı pek fazla değildir. Buna rağmen çizgi film içerisine yerleştirilen birkaç inanç unsuru kendisini belirgin bir şekilde göstermektedir. Pepee’nin gerek kıyafetlerinde, gerekse çevresinde konumlanan nesnelere çoğunda nazar boncuğu kullandığı (28) görülmektedir. Dahası zaman zaman bölümlerde “Maşallah” gibi Türk kültüründe nazardan koruduğu düşünülen ifadeler Pepee’nin aile üyeleri tarafından sıklıkla kullanılmaktadır.

Görsel 4: Pepee Çizgi Filminde Yer Verilen Nazarlık

Ayrıca Pepee, çizgi filminde sıklıkla Türk mutfağının güzelliklerine yer verilmektedir. “*8 Saatlik Sabır Oyunu*” bölümünde ev yoğurdunun nasıl yapıldığı nenesi tarafından Pepee ve Şıla’ya oyunlaştırılarak öğretilmekte böylece bir taraftan da kuşaklar arası aktarım sağlanmaktadır. “*Biraz Hızlı Biraz Yavaş*” bölümünde arkadaşına oyun oynamak için giden başkarakterin ilk defa Çütte yemeğinin adını duyması ile birlikte unutulmaya yüz tutmuş bu yemek hakkında farkındalık uyandırılması sağlanmıştır. Bunun dışında Pepee kuru fasulye, turşu, köfte, yoğurt, gözleme (patatesli, kıymalı), makarna, çoban salata vb. Türk mutfaklarında sıkça pişirilen yemekleri sevmekte, farklı bölümlerde oyunlar oynarken, konuşurken Anadolu coğrafyasında sıkça bulunan domates, salatalık, elma, reyhan vb. meyve, sebze ve bitkileri hakkında ifadeler de yer vermektedir. Bu durum Pepee izleyicileri arasında paylaşılan bir yemek kültürünün temellerinin atılması hem de çocukların beslenme alışkanlıklarına yönelik doğru model

oluşturarak sağlıklı sağlıksız beslenme, ana öğün ve ara öğün hakkında sözel ve görsel ifadelerle yer vererek çocukları olumlu yönde yönlendirmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan da anlaşıldığı üzere çizgi filmler kültür etkileşiminde ve aktarımında önemli bir yere sahiptir. Özellikle çocuklar için sadece keyifli bir vakit geçirme aracı değil aynı zamanda yol gösterici ve kültürü aktarıcı bir unsurdur. Bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Çizgi filme en fazla aile (117) ve dil/ milli hassasiyet (72) gibi unsurlar üzerinde durulmuştur. Pepee çizgi filmi yerli bir yapım olması, kültürel değerleri aktarmayı hedef edinmesi bakımından önemli bir yapımdır. Ayrıca değerler eğitimi açısından olumlu görsel ve işitsel temalar bulunmaktadır. Nitekim sosyal öğrenme teorisine göre insanlar, özellikle de çocuklar en çok çevrelerinden görerek öğrenmektedirler (Koç, 2006). Çocukların kendisiyle benzerlik kurabildiği (yaş, cinsiyet, arkadaşlık ilişkileri, gelişimsel özellikler vb.) karakterlerle kurgusal bir karakter de olsa onunla bir bağ kurmasına da zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle Pepee çizgi karakterinin başından geçen olayları konu alan çizgi film pek çok açıdan çocuklarla ortak noktalar yakalayarak çocuklar tarafından sevilen ve takip edilen bir çizgi film olmuştur. Ayrıca Pepee'nin değindiği pek çok konu geçmiş ve gelecek kuşaklar arasında bir köprü görevi üstlenerek çocukların davranışlarına kültürel izler eşliğinde yön vermeye çalışmaktadır. Çizgi filmde görsel ve işitsel detaylara sıklıkla yer verildiği görülmekle birlikte özellikle Anadolu coğrafyasında yer alan farklı bölgelere ait folklorik müziklere de yer verildiği ve müziğin neredeyse merkez bir konumda olduğu saptanmıştır. Müziğin ve çeşitli melodiler kullanmanın eğitim-öğretimi kolaylaştırdığı bir gerçektir. Özellikle erken çocukluk döneminde kullanılması duyu gelişimi açısından son derece önemlidir. Fakat Pepee çizgi filmde müzik eğitsel bir araç olarak kullanılmamaktadır. Daha çok geleneksel melodilerin nesilden nesile aktarımını desteklemekte ve farklı gelişimsel kavramları konu alan şarkılara da yer verildiği görülmektedir.

Çizgi film de yer alan ana kahraman Pepee'nin genel olarak mutlu, sevgi dolu bir çocuk olduğu, soru sormaktan hoşlandığı, ailesi ve arkadaş çevresine değer veren bir karakter olduğu görülmektedir.

Çizgi filmde çocukların dil gelişimi ve yaratıcılığın desteklenmesi için sık sık farklı çocuk oyunları yer verdikleri görülmektedir. Pepee çizgi filminin bu açılardan çocuk yayınları kuşağında önemli bir yeri doldurduğu için çocukların dünyasında etkin olarak dâhil olduğu düşünülmekte, benzer yönde programların sayısının artırılması için destekleyici teşebbüslerde bulunulmalıdır. Türk kültürüne ait farklı özelliklerin çocuklara aktarılması noktasında Pepee çizgi filmi tek başına yeterli olmamakla birlikte, çizgi filmlerden Türk kültürünü aktarım aracı olarak faydalanma amacıyla yapılan sistemli ilk örneklerden biri olduğu söylenebilir (Türkmen, 2012).

Kaynakça

Kalaycı, N.(2015). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Açısından Bir Çizgi Film Çözümlemesi: Pepee. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40(177), 243-270.

Kamacıoğlu, B.(2017).Çizgi Filmlerin Kültür Aktarımındaki Rolü ve Hayao Miyazaki Çizgi Filmleri. *Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 7(13), 1-18.

Koç, G (2006). *Sosyal Öğrenme Kuramı*. Anı Yayınları, Ankara.

Kuru, G.(2016). *Türk Ailesinde Karakter ve Otorite: Bir Toplumsal Tip Olarak Kaynana ve Kaynanalık Rolü Üzerine Bir Araştırma*, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Konya Selçuk Üniversitesi/Sosyoloji Anabilim Dalı, Konya.

Marchese, T. R. (2001). Charms and Amulets in Turkish Life. *The Textile Museum Journal*, 40(35), 35-48 .

Muratoğlu, B. (2009). *Sosyal Sapkınlığın Medyadaki Temsilinin Çizgi Filmler Üzerinden İncelenmesi*, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Pekşen-Akça, R. ve Baran, G.(2017). Çizgi Filmlerin Kavram Gelişimi Açısından İncelenmesi: Pepee Örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(10),580-597.

Sarıkaya, B. (2004). *Türk Masallarında Aile Yapısı “Bacı Bacı Can Bacı” Masalı Esasında*, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.

Torun, A. (1995). *Tükenmişlik, Aile Yapısı ve Sosyal Destek İlişkileri Üzerine Bir İnceleme*, (Yayımlanmamış doktora tezi), Yeditepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Türkmen, N.(2012). Çizgi Filmlerin Kültür Aktarımındaki Rolü ve Pepee. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 36 (2), 139-158.

Uygur, H.(2013). İslam, Hristiyanlık ve Yezidilik Perspektifinde Büyüsel Pratikler: Midyat Örneği. *Science and Culture - Journal of International Cultural Studies*, 1,166-156.

Yorulmaz, B.(2013). Pepee Çizgi Filminin Din ve Değerler Eğitim Açısından Değerlendirilmesi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*,6 (24),438-448.